

T. B. M. M.

ZABIT CERİDESİ

CİLT: 10

KIRK YEDİNCİ İNİKAT

1 - IV - 1929 PAZARTESİ

Münderecat

	Sayfa		Sayfa
1 — Sabık zabıt hulasası	2		
2 — Havale edilen evrak	2		
3 — Müzakere edilen maddeler	2		
1 — 3 nisan 1340 tarih ve 460 numaralı avukatlık kanununun ikinci maddesiyle bu kanunun bazı maddelerini muaddil 6 kânunsani 1928 tarih ve 708 numaralı kanunun ikinci maddesindeki mülahazet müddetinin tefsiri hakkında $\frac{3}{208}$ numaralı Başvekâlet teskeresi ve Adliye Encümeni mazbatası	2	kat ticaret itilâfnamesi akti hakkında $\frac{1}{407}$ numaralı kanun lâyihası ve Hariciye ve İktisat Encümenleri mazbataları	3.6.7
2 — Aydının Kozalaklı köyünden Bahri oğlu Memedin idamı hakkında $\frac{3}{251}$ numaralı Başvekâlet teskeresi ve Adliye Encümeni mazbatası	2	5 — Türkiye Cumhuriyeti ile Macaristan Kırallığı arasında aktolunan bitaraflık, uzlaşma ve hakem muahedesinin tasdiki hakkında $\frac{1}{401}$ numaralı kanun lâyihası ve Hariciye Encümeni mazbatası	4
3 — Ceza usulü muhakemeleri hakkında $\frac{1}{352}$ numaralı kanun lâyihası ve Adliye Encümeni mazbatasile mezkûr kanunun 151, 152, 153 ve 154 üncü maddeleri hakkında Dahiliye Encümeni mazbatası	2	6 — Hukuk ve ceza işleri müdürlükleri mümeyyizliklerinde çalıştırılan hukuk fakülteleri mezunlarının bu vazifede geçirdikleri hizmetin hakimlikte geçirmiş addolunması hakkında $\frac{1}{388}$ numaralı kanun lâyihası ve Adliye Encümeni mazbatası	4
4 — Ticaret mukavelési aktedilmeyen Devletlerle 1930 haziranına kadar muvaka-	2	7 — Harbin milli siyaset aleti olarak kullanılmaması hakkında Moskovada imza edilmiş olan protokolün tasdikina dair $\frac{1}{419}$ numaralı kanun lâyihası ve Hariciye Encümeni mazbatası	4.6.9
		8 — Ecnabi mekteplerde talebenin sureti tahsili hakkında $\frac{1}{319}$ numaralı kanun lâyihası ve Maarif ve Bütçe Encümenleri mazbataları	5

1 — SABIK ZABIT HULASASI

Refet Beyin riyasetleriyle akdolunarak mücadele milliyeye iştirak etmeyen memurlar hakkındaki kanunun dördüncü, mühendis ve mimarlar kanununun ikinci maddelerine müteallik mazbatalar müzakere ve kabul edildi.

Türk vatandaşlığı kanununun dördüncü

maddesinin tadili hakkındaki kanun teklifinin birinci müzakeresi icra edildikten sonra pazar-tesi günü toplanılmak üzere celse tatil olundu.

Kâtip Kâtip Reis V.
Denizli Afyon Karahisar
Necip Ali Ruşen Eşref Refet

2 — HAVALA EDİLEN EVRAK

Tezkereler

1 — Devlet ormanlarında kullanılmaları zaruri komiser ve sair memurlara ait kadronun 1929 senesi bütçesine ithali hakkında Başvekâlet teskeresi (Bütçe Encümenine)

Mazbatalar

2 — Harbin millî siyaset aleti olarak kullanılmaması hakkında Moskovada imza edilmiş olan protokolün tasdikine dair $\frac{1}{419}$ numaralı kanun lâyihası ve Hariciye Encümeni mazbatasası (Ruznameye)

3 — Usulî muhakeme hukukiye ve usulî muhakematı cezaiye kanunlarıyla sulh ve icra kanunlarının bazı mevadını muaddil kanunun 39 üncü maddesinin tadili hakkında $\frac{1}{7}$ numaralı kanun lâyihası ve Adliye Encümeni mazbatasası (Ruznameye)

4 — Trabzon Askerlik Şubesi halkından İsmailoğlu Ömer hakkındaki cezanın affine dair $\frac{8}{138}$ numaralı Başvekâlet teskeresi ve Adliye Encümeni mazbatasası (Ruznameye)

BİRİNCİ CELSE

Açılma saati : 14,10

Reis — Nurettin Ali B.

Kâtipler : Süreyya Tevfik B. (TOKAT), Avni B. (VOZGAT)

Reis — Celseyi açıyorum efendim!

3 — MÜZAKERE EDİLEN MADDELER

1 — 3 nisan 1340 tarih ve 460 numaralı avukatlık kanununun ikinci maddesile bu kanunun bazı maddelerini muaddil 6 kânunsani 1928 tarih ve 708 numaralı kanunun ikinci maddesindeki mülâzemet müddetinin tefsiri hakkında $\frac{8}{208}$ numaralı Başvekâlet teskeresi ve Adliye Encümeni mazbatasası [1]

TEFSİR FIKRASI

Avukatlık kanununda yazılı mülâzemet; Hukuk fakültelerinden mezuniyet istihsalinden sonra yapılır. Mektebe devam sırasında veya devandan evvel adliyede geçmiş olan hizmetler mülâzemet mahsup edilmez.

Reis — Söz isteyen varmı?. Tefsir fıkrasını reyi âlinize arz ediyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

[1] 121 numaralı matbuâ zaptın sonuna merbuttur

2 — Aydının Kozataklı köyünden Bahri-oğlu Memedin idamı hakkında $\frac{3}{261}$ numaralı Başvekâlet teskeresi ve Adliye Encümeni mazbatasası [2]

Reis — Mazbata hakkında söz isteyen varmı? (Hayır sesleri) Mazbatayı reyi âlinize arz ediyorum. Kabul edenler ... Kabul etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

3 — Ceza usulü muhakemeleri hakkında $\frac{1}{383}$ numaralı kanun lâyihası ve Adliye Encümeni mazbatasile mezkûr kanunun 151, 152, 153 ve 154 üncü maddeleri hakkında Dahiliye Encümeni mazbatasası.

Adliye Encümeni mazbata muharriri Selâhattin B. (Kocaelli) — Efendim,

[2] 122 numaralı matbuâ zaptın sonuna merbuttur.

Ceza usulü muhakemeleri kanun lâyihasının kül halinde, müstacelen ve tercihan müzakeresini Heyeti aliyeniz etakdim ettiğimiz mazbatada arz etmiştik, bunun tap ve tevzii martın 28 inci günü icra edilmiştir. Kanunun kül halinde müzakere edilerek kabulü Heyeti Celilenizce münasip görülürse arkadaşlarca tetkikine vakit kalmak üzere bir hafta olsun ellerinde kalmasını ve müzakeresinin perşembe gününe talikim teklif ediyoruz .

Reis — İki teklif vardır, birincisi perşembe günü tercihan ve müstacelen müzakeresi, ikincisi de kül halinde müzakeresidir. Bunları ayrı ayrı reyinize arzedeceğim .

Süleyman Sırrı B. (Yozgat)— tercihan ve müstacelen müzakere teklifi nizamnameye muvafiktir. Fakat şu kül tabiri nizamnamenin hangi maddesine müstenittir .

Reis — Müsaade buyurunda birinci teklifi reyi âlinize arzedeğim . Perşembe günü tercihan ve müstacelen müzakeresini kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Selahattin B. (Kocaeli) — Müsaade buyurulursa o, kül meselesi hakkında cevap vereyim. Kül halinde müzakeresi hakkında nizamnamede sarahat olmaması böyle bir teklifin arzına mani değildir. Müzakere usullerinde nizamnamei dahilide sarahat olmasa bile Heyeti Celile kendi hareketinde hakimdir. Bir teklif arz ediyorum. O suretle Heyeti Celile kabul ederse o şekilde hareket olunur.

Süleyman Sırrı B. (Yozgat) — Efendim, şüphesiz Hey'eti Celile hakimdir. Fakat bir de nizamname vardır. Bu nizamname elbette tatbik için yapılmıştır. Heyeti Celile tercih eder, derhal müzakere eder, fakat bu çok mühim bir kanundur. Yeni harflarla basılmak dolayısıyla arkadaşlarımızdan bir kısmı da okumamıştır. Hiç olmazsa madde madde okunur, zapta geçer, tatbik edecek hakimler de icabında zabıttan mülhem olarak tatbikatında müşkülât çekmezler. Binaenaleyh kül halinde reye konupta kabul olunmamasını rica ediyorum.

Saffet B. (Kocaeli) — Efendim, Bey Efendiye cevaben arz edeyimki; bu gibi dört tane kanunu meclisi âli kül halinde çıkarmıştır. Perşembeye kadar esasen bunun müzakeresinin tecilini talep etmekten maksatta okunup tamamen tenevvür edilmesi içindir. Binaenaleyh kül halinde müzakere edilmesinde bir mahzur

yoktur. Bunu teklif ediyorum .

Ahmet Hamdi B. (Yozgat) — Zaten teamüldür.

Süleyman Sırrı B. (Yozgat) — Nizamname varken teamül olmaz .

Reşit B. (Malatya) — Süleyman Sırrı Beyin dedikleri; bu kanunun çok mühim olması noktasında doğrudur. Ancak Meclisi Aaliden kül halinde evlce kabul olunarak çıkmış olan ceza kanunu, hukuk usulü muhakemeleri kanunu ve daha iki mühim kanun vardır ki bunlar kül halinde kabul edilmiştir. Binaenaleyh ceza usulü muhakemeleri kanunun da kül olarak çıkmasına kat'iyen bir mani yoktur. Zaten bu ufak bir kanundur. Meclisi Ali kabul eder ve çıkar.

Reis — Efendim ceza usulü muhakemeleri kanununun kül halinde müzakeresini reyinize arz ediyorum. Kabul edenler ... Etmeyenler.. Kabul edilmiştir .

4 - Ticaret mukavelesi akteğilmiyen Devletlerle 1930 haziranına kadar muvakkat ticaret itilâfnamesi akti hakkında $\frac{1}{407}$ numaralı kanun lâyihası ve Hariciye ve İktisat Encümenleri mazbataları [1]

Hariciye vekili Tevfik Rüstü B. — (İzmir) — Efendim, kanunun mahiyeti de gösteriyor ki ticaret muamelatımızı ve münasebatımızı halelden vikaye için muhtaç olduğumuz bir tedbirdir. Bu itibarla arkadaşlarımızdan lütfen lâyihamın müstacelen müzakeresi hakkında karar verilmesini rica ediyorum.

Reis — Efendim, lâyihayı kanuniyenin müstacelen müzakeresini kabul edenler ... Kabul etmeyenler ... Kabul edilmiştir .

Heyeti umumiyesi hakkında söz isteyen varmı? (*Hayır sasleri*) Maddelere geçilmesini kabul edenler... Kabul etmeyenler ... Kabul edilmiştir .

MADDE 1 — 10 nisan 1927 tarih ve 1005 numaralı kanun mucibince şimdiye kadar akteğilmiş olan muvakkat ticarî itilâfnamelerden 1929 haziranına kadar muhtelif tarihlerde hitam bulan ve yeniden muvakkat itilâfname akti için kanunî imkân kalmamış olan Devletlerle bir veya müteaddit defada olarak 1930 hazira-

[1] 117 numaralı matbua zabtın sonuna merbuttur.

mına kadar yeniden muvakkat ticarî ihtilaf aktine Hükûmet salahiyyettardır.

Reis — Kabul edenler ... Kabul etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

MADDE 2 — Bu kanun neşri tarihinden itibaren mer'idir.

Reis — Kabul edenler ... Kabul etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

MADDE 3 — Bu kanunun ahkâmını icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur.

Reis — Kabul edenler ... Kabul etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

Heyeti Umumiyesini tayini esami ile reyinize arz ediyorum,

5 — *Türkiye Cumhuriyeti ile Macaristan Kırallığı arasında aktolunan bitaraflık, uzlaşma ve hakem muahedeesinin tasdiki hakkında* ¹/₃₀₁ numaralı kanun lâyihası ve hariciye Encümeni mazbatası [1]

Reis — Heyeti umumiyesi hakkında söz isteyen varmı? (*Hayır sesleri*) Maddelere geçilmesini kabul edenler ... Kabul etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

MADDE 1 — Türkiye Cumhuriyeti ile Macaristan Kırallığı arasında akte edilip 5 kânunsani 1929 tarihinde Budapeşte de imza edilen bitaraflık, uzlaşma ve hakem muahedesi tasdik edilmiştir.

Reis — Kabul edenler ... Kabul etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

MADDE 2 — İşbu kanun neşri tarihinden muteberdir.

Reis — Kabul edenler ... Kabul etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

MADDE 3 — İşbu kanunun icrasına Hariciye vekili memurdur.

Reis — Kabul edenler ... Kabul etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

Lâyiha kanuniyenin ikinci müzakeresine geçilmesini kabul edenler... Kabul etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

6 — *Hukuk ve ceza işleri müdürlükleri mümeyyizliklerinde çalıştırılan hukuk fakülteleri mezunlarının bu vazifede geçirdikleri*

[1] 113 numaralı matbua zabtın sonuna merbuttur.

hizmetin hakimlikte geçirmiş addolunması hakkında ¹/₃₈₈ numaralı kanun lâyihası ve Adliye Encümeni mazbatası [1]

Reis — Heyeti umumiyesi hakkında söz isteyen varmı? (*Hayır sesleri*). Maddelere geçilmesini kabul edenler ... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Hakimler kanununun altıncı maddesini tadil eden kanun

MADDE 1 — 3 mart 1926 tarih ve 766 numaralı Hakimler kanununun altıncı maddesi aşağıda yazılı surette tadil edilmiştir:

Hakimlerden intihap olunan Adliye vekâleti Kalemî mahsus Müdüriyle Zat ve Hukuk ve Ceza işleri muavinleri ve Temyiz Mahkemesi baş mümeyyizleri ve Hukuk ve Ceza işleri mümeyyizlerinin bu memuriyetlerde geçirdikleri müddetin tamamı Hakimlikte geçirilmiş sayılır.

Reis — Kabul edenler ... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 2 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

Reis — Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 3 — Bu kanunun hükmünü icraya Adliye vekili memurdur.

Reis — Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kanun lâyihasının ikinci müzakeresine geçilmesini kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir,

7 — *Harbin millî siyaset aleti olarak kullanılmaması hakkında Moskovada imza edilmiş olan protokolün tasdikına dair* ¹/₄₁₉ numaralı kanun lâyihası ve Hariciye Encümeni mazbatası [2]

Hariciye Vekili Tefrik Rüştü B. (İzmir) — Efendim! bu lâyiha esası Büyük Meclisin tasvip ve tasdikına iktiran etmiş olan Kellog [pakt] ının bir an evvel Şarkı Avrupada meriyete geçmesi için komşumuz ve dostumuz Soviyet hükûmetleri tarafından yapılan bir

[1] 120 numaralı matbua zaptın sonuna merbuttur.

[2] 123 numaralı matbua zaptın sonuna merbuttur.

teşebbüs üzerine muhtelif alâkadar hükümetler meyânında Türkiyenin de buna iştirak etmesini ihtiva eden bir (pakt) tır. Bunun mahiyeti de gösteriyor ki, esası kabul edilmiş olan ve sulh için mühim bir adım telâkki ettiğimiz bir eserin bir an evvel Şarkı Avrupada meriyete geçmesi için tanzim edilmiştir. Bu itibarla müstacelen müzakeresini rica edeceğim. (Hay hay sesleri)

Reis — Müstacelen müzakeresini kabul edenler ... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Heyeti umumiyesi hakkınba söz istiyen varmı? (Hayır sesleri) Maddelere geçilmesini kabul edenler ... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

MADDE 1 — Harbin millî siyaset âleti olarak kullanılmasından ferâğati mütezammın olup 19-1-1929 tarihinde tasdik edilmiş olan Paris muahedenamesinin şimdiden meriyete konulması hakkında Estonya, Letonya, Polonya Cümhuriyetleri, Romanya Kırallığı ve Sosyalist Soviyet Cümhuriyetleri İttihadı arasında 9 şubat 1929 tarihinde Moskovada imza edilmiş olan Protokola Türkiye Cümhuriyetinin iltihaki tasdik edilmiştir.

Reis — Birinci maddeyi kabul edenler ... Kabul etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

MADDE 2 — İşbu kanun neşri tarihinden müteberdir.

Reis — İkinci maddeyi kabul edenler ... Kabul etmeyenler ... Kabul edilmiştir.

MADDE 3 — İşbu kanunun icrasına Hariciye vekili memurdur.

Reis — Üçüncü maddeyi kabul edenler... Kabul etmeyenler. Kabul edilmiştir.

Layihayı kanuniyenin heyeti umumiyesini tayini esami ile reyimize arz ediyorum.

İstihsalî âra muamelesi hitam bulmuştur.

Hilmi B. (Adana) — Geçenlerde Meclisi Âli diğer hutut meyânında Mersin ve Adana hattının mübayaası hakkında bir kanun kabul etmişti bu kanunun henüz tatbik edilmediğini zannediyorum. Ve Hariciye vekili Beyefendiden şekli tatbiki hakkında ne düşündüğünün lütfen izahını rica ediyorum.

Hariciye vekili Tevfik Rüştü B. (İzmir) — Muhterem arkadaşlarım, şimdi sorulan bu suale cevap vermek için hazırlanmıştıktan başka iki Hükümet arasında mühim

mükalemata mevzu olan bu mesele hakkında şimdilik izahat vermeyi Büyük Meclisin müsaade ve tasvibine iğtiraren muvafık görmüyorum müsaadenizi rica ediyorum. (Muvafık sesleri)

8 — *Ecnebi mekteplerde talebenin sureti tahsili hakkında $\frac{1}{319}$ numaralı kanun lâyhası ve Maarif ve Bütçe Encümenleri mazbataları*

Reis — Bu kanun layihasının on sekizinci maddesi Heyeti Celile kararyile Maarif ve Bütçe Encümenlerine tevdi olunmuştu, Encümenlerden gelmiştir okunacak

Bütçe ve Maarif Encümenleri müşterek mazbatası

RİYASETİ CELİLEYE

Ecnebi memleketlerde tahsil edecek talebe hakkında olup Heyeti Umumiyece müzakeresi esnasında 18 inci maddeye bir fıkra ilavesine dair Sivas Mebusu İbrahim Alaettin B. tarafından verilen takrir nazarı itibare alınarak Bütçe ve Maarif Encümenlerine havale buyrulmakla mezkûr encümenlerce müştereken tetkikat icra olundu.

Cereyan eden müzakere neticesinde; ecnebi memleketlerde ikmalî tahsil edip avdet eden talebeden istifadeyi temin için yeni bir müeyyide mahiyetinde olmak üzere 18 inci maddeye bir fıkra ilâvesi muvafık görülmüş ve hazırlanan fıkra Heyeti Umumiyenin tasvibine arz olunmuştur.

2/3/1929

ON SEKİZİNCİ MADDE — Avdet ve müracaat etmiş olan bir talebe ihtisası dahilinde kendisine teklif olunacak hizmeti kabule mecburdur. Ancak bu mecburiyet müracaatından itibaren üç ay nihayetine kadar bir hizmete tayin edilmeyenler için sakıt olur.

Birinci maddede sayılı makamlardan belediyeler, ticaret odaları ve şirketler tarafından tahsile gönderilen talebe müstesna olmak şartile diğer makamlara ait talebe için 10 uncu maddeye tevfikan bu talebenin taahhünameleri ahkâmının tatbiki ile vazifedar olanlar, avdet edecek talebeyi açıkta bırakmamak üzere zamanında bütçeleri ile tahsisat teklif etmemek ve ya münhal bir vazifeyi hazır bulundurmamak gibi tedabiri evveliyeyi ittihazda ve intihap ve tayin ile mükellef olanlar tahsilden avdet ve müracaat eden talebeyi ihtisasları dahilinde

münhal bir hizmete kanunî sebepler olmaksızın tayin için muktazi muameleleri ifade ihmal ve terahi gösterdikleri takdirde o talebenin ecnebi memleketlerde tahsili uğrunda ihtiyar edilmiş masrafını ödemeye mecburdurlar.

Taahütname ile merbut olduğu makam tarafından kendisine müracaatından itibaren iki ay zarfında iş gösterilmeyen talebeyi üçüncü ay hitamına kadar devletin her hangi bir dairesi hizmete tayin edebilir ve bu takdirde talebenin taahütnamesindeki mecburiyeti kendisini hizmete tayin eden daireye intikal eder.

Reis — Söz isteyen varmı efendim?.

Akçoraoğlu Yusuf B. (İstanbul) — Ne olduğunu anlayamadıkkı efendim, söz söyleyelim. (On sekizinci madde tekrar okundu)

Talat B. (Ankara) — Efendim, Vekil Beyefendi bu mesele hakkında bize biraz izahat verseler daha iyi olur. Geçen müzakerede bu mesele hakkında bir çok dedi kodu olmuştu. Bir şey anhyamadık.

Necmeddin Sadık B. (Sivas) — Encümen izah etsin.

Maarif E. namına İbrahim Alaeddin B.(Sivas)—Efendim,ecnebi memleketlere tahsile izam edilen talebeye ait kanunun on sekizinci maddesi malumualileri olduğu veçhile müşterek encümene havale edilmişti. Oarada tahsilden avdet edipte memuriyete tayin edilmeyen ve bu tayin edilmemesinin sebebi alakadar memurların ihmal ve teseyyübünden husule gelen ahvalde bu memurların olbaptaki masrafı tazmine mecbur oldukları kaydı kabul edildi. Şimdi okunan madde bunu ihtiva ediyor. Evvelce Meclisi âliye arzedilen kısımda Avrupadan avdet edipte üç ay zarfında kendisine hizmet verilmeyen talebenin mecburi hizmetten sakıt olacakları kaydı vardı. Bu madde de yine vardır. İkinci bir kayıt daha vardır ki o da eğer o talebeyi izam eden daire kendi şubesinde bir hizmet bulamazsa Devletin herhangi bir müessesesinde talebenin tahsil ettiği şubeye münhasır olmak üzere onu vermekte serbestti. Şu halde Devletin diğer müessesatında dahi aynı ihtisas dahilinde o gençten istifade edilecektir. Bu kayıt yine maddede vardır. İlâve edilen kısım; alâkadar memurların teseyyüplerinden husule gelecek vaziyetin tamiri meselesidir. Bu tamir iki suretle

olabilir.

Talat B. (Ankara) — Bu madde bunu temin ediyormu?

İbrahim Alaeddin B. (Sivas) — Teseyyüp ve ihmal iki şekilde hatıra gelmiştir. Birisi gelen talebenin vürudundan haberdar olmamak, ve onun filân tarihte ikmalî tahsil edeceği evvelce bilinmesi kabil iken buna ehemmiyet vermeyip bütçeye icap eden tahsisatı koymamak, şeklidir, tazmin meselesi bir kanun için varittir, bir de gelen talebeye üç ay zarfında vazife vermemek ve onun hizmeti mecburesinden sakıt olmasına sebebiyet vermek. Bunun için de tazmin keyfiyeti kabul edilmiştir. Arzolunan madde bundan ibarettir.

Reis — Başka söz isteyen varmı? Maddeyi reyinize arz ediyorum efendim. Kabul edenler .... Kabul etmeyenler .... Kabul edilmiştir.

Efendim, kanun layihasının son maddesini okuyoruz.

MADDE 23 — Bu kanunun ahkâmını İcra icra vekilleri Heyeti memurdur.

Reis — Maddeyi kabul edenler lütfen ellerini kaldırsınlar. Kabul etmeyenler ellerini kaldırsınlar. Kabul edilmiştir efendim.

Kanunun ikinci müzakeresine geçilmesini kabul edenler lütfen ellerini kaldırsınlar, kabul etmeyenler ellerini kaldırsınlar... Kabul edilmiştir.

Tayini esamile reye konulan kanunlara reylerini vermeyen zevat varmı efendim? İstihsalî âra muamelesi hitam bulmuştur.

Ruznamenin yedinci numarasındaki kanun lâyihası encümendedir.

Ticaret mukavelesi akt edilmeyen Devletlerle 1930 haziranına kadar muvakkat ticaret itilafnamesi akti hakkındaki kanun layihasına 179 zat rey vermiştir; muamele tamamdır, kanun 179 reyle kabul edilmiştir.

Harbin millî siyaset aleti olarak kullanıl - maması hakkında Moskovada imza edilmiş olan protokolun tasdikına dair kanun lâyihası için 179 zat reye iştirak etmiştir. Muamele tamamdır. Kanun 179 reyle kabul buyrulmuştur.

Perşembe günü saat 14 te toplanmak üzere celseye nihayet veriyorum efendim .

**Ticaret mukavelesi aktedilmeyen Devletlerle 1930 haziranına kadar
muvakkat ticaret itilafnamesi akti hakkındaki kanunun neticesi arası**

[Kanun kabul edilmiştir]

Âza adedi	: 316
Reye iştirak edenler	: 179
Kabul edenler	: 179
Reddedenler	: 0
Müstenkifler	: 0
Reye iştirak etmeyenler	: 135
Münhaller	: 2

[Kabul edenler]

<i>Adana</i>	<i>Bitlis</i>	<i>Edirne</i>	Hüseyin B.
Hilmi B.	Mühittin Nami B.	Zeki Mesut B.	Kâmil B.
<i>Afyon karahisar</i>	<i>Bolu</i>	<i>Elaziz</i>	Münür B.
Ali B.	Dr. Emin Cemal B.	Fazıl Ahmet B.	<i>Isparta</i>
İzzet Ulvi B.	<i>Burdur</i>	Hasan Tahsin B.	Hüseyin Hüsnü B.
<i>Aksaray</i>	Mustafa Şeref B.	Hüseyin B.	Mükerrem B.
Besim Atalay B.	Salih Vahit B.	Mustafa B.	<i>Istanbul</i>
<i>Antalya</i>	<i>Bursa</i>	<i>Erzincan</i>	Akçora oğlu Yusuf B.
Hasan Sıdkı B.	Ahmet Münür B.	Abdülhak B.	Dr. Nurettin Ali B.
Rasih B.	Bakteriyolok Refik B.	Aziz Samih B.	Hüseyin B.
<i>Ankara</i>	Esat B.	Saffet B.	İhsan Pş.
Ali B.	Muhlis B.	<i>Erzurum</i>	Tevfik Kâmil B.
Halit Ferit B.	Mustafa Fehmi B.	Asım B.	Ziyaettin B.
İhsan B.	Refet B.	Aziz B.	<i>Kars</i>
Rifat B.	<i>Cebelibereket</i>	Dr. Ahmet Fikri B.	Ağa oğlu Ahmet B.
Sami B.	Ali Rıza B.	Nafi Atuf B.	Baha Tali B.
Talat B.	Naci Pş.	Nafiz B.	Dr. Sadrettin B.
<i>Artvin</i>	<i>Çanakkale</i>	Necip Asım B.	Faik B.
Asım B.	Memet B.	<i>Eskişehir</i>	Halit B.
Memet Ali B.	Şükrü B.	Ali Ulvi B.	<i>Kastamonu</i>
<i>Aydın</i>	Ziya Gevher B.	Dr. İsmail Besim Pş.	Ali Rıza B.
Mitat B.	<i>Çankırı</i>	Sait B.	Cemal B.
Tahsin B.	Rifat B.	<i>Gazi Ayıntap</i>	<i>Kayseri</i>
<i>Balikesir</i>	Talat B.	Ferit B.	Ahmet Hilmi B.
Ali Şuuri B.	Ziya B.	Reşit B.	Dr. Burhanettin B.
Fahrettin B.	<i>Çorum</i>	Şahin B.	Dr. Halit B.
Hayrettin B.	Dr. Mustafa B.	<i>Gireson</i>	Hasan Ferit B.
İsmail Hakkı B.	İsmail Kemal B.	Kâzım B.	Reşit B.
Memet Cavit B.	İsmet B.	Şevket B.	<i>Kırklareli</i>
Osman Niyazi B.	Münür B.	Tahir B.	Memet Nahit B.
Sadık B.	Ziya B.	<i>Gümüşane</i>	<i>Kırşehir</i>
<i>Bayazıt</i>	<i>Denizli</i>	Halil Nihat B.	Hazim B.
İhsan B.	Emin Arslan B.	<i>İçel</i>	<i>Kocaeli</i>
Halit B.	Necip Ali B.	Emin B.	İbrahim B.
Şefik B.	<i>Diyarbakir</i>	Hakkı B.	İbrahim Süreyya B.
<i>Bilecik</i>	İshak Refet B.	<i>İzmir</i>	Kemalettin B.
Asaf B.	Kâzım Pş	Dr. TevfikRüştü B. [V.]	Rağıp B.

eşit Saffet B.
Salâhettin B.
Konya
Ahmet Hamdi B.
Fuat B.
Hüsnü B.
Mustafa B.
Tevfik Fikret B.
Kütahya
İbrahim B.
İsmail Hakkı B.
Malatya
Abdülmuttalip B.
Dr. Hilmi B.
Dr. Fazıl Berki B.
Vasıf B.
Manisa
Akif B.
Dr. Saim B.
Kemal B.
Yaşar B.
Maraş
Abdülkadir B.

Memet B.
Mardin
Abdürrezzak B.
Ali Rıza B.
İrfan Ferit B.
Nuri B.
Yakup Kadri B.
Mersin
Ali Münif B.
Hakkı B.
Muğla
Ali Nazmi B.
Nuri B.
Niğde
Faik B.
Galip B.
Ordu
Hamdi B.
İsmail B.
Recai B.
Şevket B.
Rize
Akif B.

Ali B.
Fuat B.
Samsun
Ali Rana B.
Ethem B.
Nusrat Sadullah B.
Siirt
Halil Hulki B.
Mahmut B.
Sinop
Refik İsmail B.
Sivas
İbrahim Alâeddin B.
Necmettin Sadık B.
Rahmi B.
Şemsettin B.
Ziyaettin B.
Ş. Karahisar
İsmail B.
Memet Emin B.
Tevfik B.
Tekirdağı
Faik B.

Tokat
Bekir İttüfi B.
Hüseyin Hüsnü B.
Süreyya Tevfik B.
Tirabzon
Ali Becil B.
Arif B.
Nebi zade Hamdi B.
Urfa
Dr. Refet B.
Mahmut B.
Refet B.
Yozgat
Avni B.
Hamdi B.
Süleyman Sırrı B.
Zonguldak
Celal Sahir B.
Halil B.
Hüsnü B.
Memet Nazif B.
Rifat B.

Reye iştirak etmiyenler

Adana
Kadri B.
kemal B.
Zamir B.
Afyon Karahisar
Haydar B.
İzzet B.
Ruşen Eşref B.
Musa Kâzım B.
Aksaray
Kâzım B.
Neşet B.
Amasya
Esat B.
İsmail Hakkı B.
Nafiz B.
Antalya
Ahmet Saki B.
Dr. Cemal B.
Süleyman Şevket B.
Ankara
Gazi Mustafa Kemal
Pş. [Rs. C.]
Şakir B.

Aydın
Emin Fikri B.
Dr. Reşit Galip B.
Dr. Mazhar B.
Balıkesir
Emin B.
Kâzım Pş. (B.M.M.R.)
Memet Akif B.
Bilecik
İbrahim B.
Rasim B.
Bitlis
İlyas Sami B.
Muhittin B.
Bolu
Cevat Abbas B.
Faliş Rıfki B. (İ. A.)
Şükrü B.
Bursa
Asaf B.
Dr. Şefik İttüfi B.
Senih B.
Cebelibereket
Avni Pş.

Çanakkale
Samih Rifat B.
Çankırı
Mustafa abdülhalik B.
Denizli
Dr. Kâzım B.
Haydar Rüştü B.
Mazhar Müfit B.
Yusuf B.
Diyarbakır
Rüştü B.
Zekâi B.
Edirne
Faik B.
Hasan Hayri B.
Şakir B.
Elaziz
Nakyettin B.
Erzurum
Tahsin B.
Eskişehir
Emin B.
Gaziayıntap
Ahmet Remzi B.

Ali Cenani B.
Kılıç Ali B.
Giresun
Hacim Muhittin B.
Hakkı Tarık B.
Gümüşhane
Cemal Hüsnü B.
Hasan Fehmi B.
Şevket B.
Hakâri
İbrahim B.
İzmir
Ahmet Enver B.
Mahmut Esat B. [V.]
Mahmut Celal B.
Mustafa Rahmi B. [V.]
Osman zade Hamdi B.
Saracoğlu Şükrü B. [V.]
Vasıf B. [V.]
Isparta
Hakim Rıza B.
İbrahim B.
İstanbul
Abdülhak Hamit B.

Ahmet Rasim B.
Dr. Hakkı Şinasi Pş.
Dr. Refik B. [V.]
Edip Servet B.
Fuat B.
Hamdi B.
Hamdullah Suphı B.
Haydar B.
Süreyya Pş.

Kastamonu

Hasan Fehmi B.
Memet Fuat B.
Refik B.
Velet B.

Kırklareli

Dr. Fuat B.
Şevket B.

Kırşehir

Lutfi Müfit B.
Yahya Galip B.

Kocaeli

Kılıç oğlu Hakkı B.

Konya

Kâzım Hüsnü B.
Musa Kâzım B.
Naim Hazim B.
Nevzat B.
Refik B.
Zühtü B.

Kütahya

Cevdet B.
Niyazi Asım B.
Nuri B.
Ragıp B.
Recep B. [V.]

Malatya

İsmet Pş. [Bş. V.]
Mahmut Nedim B.

Manisa

Bahri B.
Kâni B.
Mustafa Fevzi B.
Osman B.

Maraş

Mitat B.

Nurettin B.

Muğla

Şükrü Kaya B. [V.]
Yunus Nadi B.
Niğde

Ata B.

Halit B.

Ordu

H. Fahri B.

Rize

Atıf B.

Esat B.

Hasan Cavit B.

Samsun

Adil B.

Avni B.

Dr. Asım B.

Sinop

Recep Zühtü B.

Yusuf Kemal B.

Sivas

Rasim B.

Remzi B.

Tekirdağı

Celal Nuri B.
Cemil B.

Tokat

Mustafa Vasfı B.
Şevki B.

Tirabizon

Abdullah B.
Daniş B.
Hasan B. [M. M. Rs. V.]
Süleyman Sırrı B.
Şefik B.

Urfa

Ali Saip B.
Ferit Celal B.

Van

Hakkı B.

Münip B.

Yozgat

Salih B.

Tahsin B.

Zonguldak

Ragıp B.

Harbin milli siyaset aleti olarak kullanılmaması hakkında Moskova'da imza edilmiş olan Protokolün tasdiki hakkındaki kanunun neticesi arası

[Kanun kabul edilmiştir]

Âza adedi : 316

Reye iştirak edenler : 179

Kabul edenler : 179

Reddedenler : 0

Müstenkifler : 0

Reye iştirak etmeyenler : 135

Münhaller : 2

[Kabul edenler]

Adana

Hilmi B.
Afyon Karahisar
Ali B.
İzzet Ulvi B.

Aksaray

Besim Atalay B.
Antalya
Hasan Sıdkı B.
Rasih B.

Antalya

Hasan Sski B.
Rasih B.
Ankara

Ali B.
Halit Ferit B.
İhsan B.
Rifat B.
Sami B.
Talat B.

Artvin

Asım B.
Memet Ali B.
Aydın

Mitat B.
Tahsin B.
Balıkesir
Ali Şuuri B.
Fahrettin B.
Hayreddin B.

İsmail Hakkı B.
Memet Cavit B.
Osman Niyazi B.
Sadık B.

Bayazıt

İhsan B.
Halit B.
Şefik B.

Bilecik

Asaf B.

Bitlis
Muhiddin Nami B.
Bolu
Doktor Emin Cemal B.
Burdur
Mustafa Şeref B.
Salih Vahit B.
Bursa
Ahmet Münür B.
Bakteriyolok Refik B.
Esat B.
Muhlis B.
Mustafa Fehmi B.
Refet B.
Cebelibereket
Ali Rıza B.
Naci Pş.
Çanakkale
Memet B.
Şükrü B.
Ziya Gevher B.
Çankırı
Rifat B.
Talat B.
Ziya B.
Çorum
Doktor Musfafa B.
İsmail kemal B.
İsmet B.
Münür B.
Ziya B.
Denizli
Emin arslan B.
Necip Ali B.
Diyarbakir
İshak Refet B.
Kâzım Pş.
Edirne
Zeki Mesut B.
Elaziz
Fazıl Ahmet B.
Hasan Tahsin B.
Hüseyin B.
Mustafa B.
Erzincan
Abdülhak B.
Aziz Samih B.
Saffet B.
Erzurum
Asım B.

Aziz B.
Doktor Ahmet Eikri B.
Nafi Atuf B.
Nafiz B.
Necip Asım B.
Ekışehir
Ali Ulvi B.
D.r . İsmail Besim Pş.
Sait B.
Gazi Ayıntap
Ferit B.
Reşit B.
Şahin B.
Gireson
Kâzım B.
Şevket B.
Tahir B.
Gümüşane
Halil Nihat B.
İçel
Emin B.
Hakkı B.
İzmir
Dr. Tevfik Rüştü B.
Hüseyin B.
Kâmil B.
Münür B.
Isparta
Hüseyin Hüsnü B.
Mükerrem B.
Istanbul
Akçoraoglu Yusuf B.
Doktor NureddinAli B.
Hüseyin B.
İhsan Pş.
Tevfik Kâmil B.
Ziyaettin B.
Kars
Agaoğlu Ahmet B.
Baha tali B.
Dr. Sadrettin B.
Faik B.
Halit B.
Kastamonu
Ali Rıza B.
Cemal B.
Kayseri
Ahmet Hilmi B.
Dr. Burhanettin B.
Dr. Halit B.
Hasan Ferit B.

Reşit B.
Kırklareli
Memet Nahit B.
Kırşehir
Hazım B.
Kocaeli
İbrahim B.
İbrahim Süreyya B.
Kemalettin B.
Ragıp B.
Reşit Saffet B.
Salahattin B.
Konya
Ahmet Hamdi B.
Fuat B.
Hüsnü B.
Mustafa B.
Tevfik fikret B.
Kütahya
İbrahim B.
İsmail Hakkı B.
Malatya
Abdülmuttalip B.
Doktor Hilmi B.
Dr. Fazıl Berki B.
Vasıf B.
Manisa
Akif B.
Doktor Saim B.
Kemal B.
Yaşar B.
Maraş
Abdülkadir B.
Memet B.
Mardin
Abdürrezzak B.
Ali Rıza B.
İrfan Ferit B.
Nuri B.
Yakup Kadri B.
Mersin
Ali Münif B.
Hakkı B.
Muğla
Ali Nazmi B.
Nuri B.
Niğde
Faik B
Galip B.
Ordu
Hamdi B.

İsmail B.
Recai B.
Şevket B.
Rize
Akif B.
Ali B.
Fuat B.
Samsun
Ali Rana B.
Ethem B.
Nusrat Sadullah B.
Siirt
Halil Hulki B.
Mahmut B.
Sinop
Refik İsmail B.
Sivas
İbrahim Alaeddin B.
Necmettin Sadık B.
Rahmi B.
Şemseddin B.
Ziyaettin B.
Ş. Kara Hisar
İsmail B.
Memet Emin B.
Tevfik B.
Tekirdağı
Faik B.
Tokat
Bekir lütfi B.
Hüseyin Hüsnü B.
Süreyya Tevfik B.
Trabzon
Ali becil B.
Arif B.
Nebi zade Hamdi B.
Urfa
Doktor Refet B.
Mahmut B.
Refet B.
Yozgat
Avni B.
Hamdi B.
Suleyman Sırrı B.
Zonguldak
Celal Sahir B.
Halil B.
Hüsnü B.
Memet Nazif B.
Rifat B.

Reye iştirak etmiyenler

Adana
Kadri B.
Kemal B.
Zamir B.
Afyon karahisar
Haydar B.
İzzet B.
Ruşen Eşref B.
Musa Kâzım B.
Aksaray
Kâzım B.
Neşet B.
Amasya
Esat B.
İsnail Hakkı B.
Nafiz B.
Antalya
Ahmet Saki B.
Dr. Cemal B.
Süleyman Şevket B.
Ankara
Gazi Mustafa Kemal Pş.
[R. C.]
Şakir B.
Aydın
Emin Fikri B.
Dr. Reşit Galip B.
Dr. Mazhar B.
Balıkesir
Emin B.
Kâzım Pş. [Rs.]
Memet Akif B.
Bilecik
İbrahim B.
Rasim B.
Bitlis
İlyas Sami B.
Muhiddin B.
Bolu
Cavat Abbas B.
Falih Rıfki B.
Şükrü B.
Bursa
Asaf B.
Doktor Şefik Lutfi B.
Senih B.
Cebelibereket
Avni Pş.

Çanakkale
Samih Rifat B.
Çankırı
Mustafa abdulhalik B.
Denizli
Dr. Kâzım B.
Haydar Rüştü B.
Mazhar Müfit B.
Yusuf B.
Diyarbakır
Rüştü B.
Zekâyi B.
Edirne
Faik B.
Hasan Hayri B.
Şakir B.
Elaziz
Nakıttin B.
Erzurum
Tahsin B.
Eskişehir
Emin B.
Gazi Ayıntap
Ahmet Remzi B.
Ali Cenani B.
Kılıç Ali B.
Gireson
Hacim Muhittin B.
Hakkı Tarık B.
Gümüşane
Cemal Hüsnü B.
Hasan Fehmi B.
Şevket B.
Hakâri
İbrahim B.
İzmir
Ahmet Enver B.
Mahmut Eeat B. [V.]
Mahmut Celal B.
Mustafa Rahmi B. [V.]
Osman zade Hamdi B.
Saracoğlu Şükrü B. [V.]
Vasıf B. [V.]
Isparta
Hakim Rıza B.
İbrahim B.
Istanbul
Abdulahak Hamit B.

Ahmet Rasim B.
Dr. Hakkı Şinasi Pş.
Dr. Refik B.
Edip Servet B.
Euat B.
Hamdi B.
Hamdullah Subhu B.
Haydar B.
Süreyya Pş.
Kastamonu
Hasan Fehmi B.
Memet Fuat B.
Refik B.
Velet B.
Kırklareli
Dr. Fuat B.
Şevket B.
Kırşehir
Lutfi Müfit B.
Yahya Galip B.
Kocaeli
Kılıçoğlu Hakkı B.
Konya
Kâzım Hüsnü B.
Musa Kâzım B.
Naim Hazim B.
Nevzat B.
Refik B.
Zühtü B.
Kütahya
Cevdet B.
Niyazi Asım B.
Nuri B.
Ragıp B.
Recep B. [V.]
Malatya
İsmet Pş. [B. V.]
Mahmut Nedim B.
Manisa
Bahri B.
Kâni B.
Mustafa Fevzi B.
Osman B.
Maraş
Mitat B.
Nureddin B.

Muğla
Şükrü Kaya B.
Yunus Nadi B.
Niğde
Ata B.
Halit B.
Ordu
H. Fahri B.
Rize
Atıf B.
Esat B.
Hasan Cavit B.
Samsun
Adil B.
Avni B.
Doktor Asım B.
Sinop
Recep Zühtü B.
Yusuf Kemal B.
Sivas
Rasim B.
Remzi B.
Tekirdağı
Celal Nuri B.
Cemil B.
Tokat
Mustafa vasfi B.
Şevki B.
Trabzon
Abdullah B.
Daniş B.
Hsana B.
Süleyman Sırrı B.
Şefik B.
Urfa
Ali Saip B.
Ferit Celal B.
Van
Hakkı B.
Münip B.
Yozgat
Salih B.
Tahsin B.
Zonguldak
Ragıp B.

3 Nisan 1340 tarih ve 460 numaralı avukatlık kanununun 2 inci maddesile bu kanunun bazı maddelerini muaddil 6 Kânunsani 1928 tarih ve 708 numaralı kanunun 2 inci maddesindeki mülâzemet müddetinin tefsiri hakkında ³/₂₀₃ numaralı Başvekâlet teskeresi ve Adliye Encümeni mazbatası

T. C.

Başvekâlet

Muâmelat müdürlüğü

Şube 1

Sayı ⁶/₅₁₄₉

23 / 12 / 1928

B. M. M. Yüksek Reisliğine

3 Nisan 340 tarih ve 460 numaralı avukatlık kanununun ikinci maddesile bu kanunun bazı maddelerini muaddil 6 Kânunsani 1928 tarih ve 708 numaralı kanunun ikinci maddesindeki mülâzemet müddetinin tefsiri hakkında Adliye Vekâletinden yazılan 20/12/1928 tarih ve ¹¹⁸⁷/₁₀₈₈₂ numaralı teskerenin sureti leffen takdin kılınmıştır.

Muktazasının ifa ve neticesinin iş'ar buyrulması arz olunur efendim.

Başvekil

İsmet

Adliye Vekâletinin teskeresi sureti

3 Nisan 340 tarih ve 460 numaralı avukatlık kanununun ikinci maddesinde mülâzemet müddeti tarihi müracaattan itibaren üç sene olduğu ve bu müddet zarfında mülâzemetin, mahsusi cinayet mahkemesi bulunan şehir ve kasabalarda bir memuriyeti adiyede istihdam suretile ifa ettirileceği ve işbu kanunun neşrinden mukaddem bilfiil üç sene hizmeti Adliye veya dava vekâletinde bulunmuş olanların kaydi mülâzemetten varestede buldukları ve müddeti hizmet ve vekâletleri üç seneye balığ olmaları fikrai sabıkaya tevfikan bakiye müddeti mülâzemeti ikmale mecbur buldukları ve avukatlık kanununun bazı mevaddını muaddil 6 kânunsani 928 tarih ve 708 numaralı kanunun ikinci maddesinde de avukatlık kanununun ikinci maddesinde muharrer mülâzemetin Adliye Vekâletinin tensip edeceği bir mahkemede iki sene hizmeti Adliyede bulunmak suretile ifa edileceği tasrih kılınmaktadır.

İşbu kanunlarda mülâzemetin mektepten çıktıktan sonra ifa edileceğine dair bir sarahat olmadığı ve stajın mutlak surette yazılı olduğu ileri sürülerek mektepten çıkmadan evvel mehakim ve adliye dairelerinde ifa edilmiş olan hizmetlerin sitaja mahsubile ruhsatname verilmesi için müracaatlar ve iddialar vukubulmaktadır. Halbuki gerek 460 numaralı kanunun « ikinci maddesindeki tertibe » ve gerek sitaj kelimesinin medlulüne ve bu bapta istihdaf edilen gayeye göre mektepten çıkmadan evvel geçen hizmetlerin sitaja mahsubu kanunun maksadına ve işin mantığına muğayir bir hüküm olacaktır. Yalnız kanunun değil ilmin ve aklın tertibine göre de ameliyatın nazariyata değil nazariyatın ameliyata takaddüm etmesi ve nazari bilgilerin amelî görgülerle sağlamlaştırılması mükemmelleştirilmesi esas olmalıdır.

Vekâleti acizi bu noktai nazarda ısrar arzusunda olmakla beraber aksine olan iddia ve müracaatlâr karşısında her iki maddenin sahası neden ibaret olduğunun Meclisi Alice tefsirine de lüzum görmektedir.

İcabının icrasına müsaadei devletlerini istirham eylerim efendim.

T. B. M. M.

Adliye Encümeni

Karar №

Esas № 203

28 - 3 - 1929

Adliye Encümeni mazbatası

Yüksek reisliğe

3/4/340 tarih ve 460 numaralı avukatlık kanununun ikinci maddesile bu kanunun bazı maddelerini muaddil 16/1/1926 tarih ve 758 numaralı kanununun ikinci maddesindeki mülazemetin ne suretle ifa edileceğinin tefsirine dair Başvekâletten yazılan 13/12/1928 tarih ve 5175 numaralı teskeresi Adliye Vekâletinin bu baptaki mütaleatını havi teskeresi sureti Adliye Encümenine havale edilmekle Adliye Vekili Mahmut Esat Beyefendi huzurile tetkik olundu.

640 numaralı avukatlık kanununun ikinci maddesinde hukuk fakültesinden mezun olanların avukat olabilmeleri için müracaat tarihlerinden itibaren üç sene, masus Cinayet mahkemesi bulunan yerlerde bir adliye memuriyetinde istihdam suretinde mülazemetin ifa edileceği ve kanunun neşrinden evvel hizmet ve vekâlet müddeti üç seneye balığ olanların mülazemetten varestede buldukları ve noksan olanlarında ikmal mecburiyetinde oldukları yazılı olduğu gibi bu maddeyi muaddil olan 708 numaralı kanunda da mülazemetin Adliye Vekâletinin tensip edeceği bir mahkemede iki sene Adliye hizmetinde bulunmak suretile ifa edileceği tasrih kılınmıştır. Mülazemetin mektepten çıkdıktan sonra ifa olunacağına dair kanunda bir sarahat bulunmamasından hukuk fakülteleri mezunlarından mektebe devamdan evvel ve ya devam sırasında Adliye hizmetlerinde bulunanların bu hizmetlerinin kanunun kabul ettiği mülazemet sayılacağı idia edilmekte ve halbuki mülazemet kaydının medlulüne ve istihtaf olunan gayeye göre mektepten çıkmadan evvel yapılan hizmetlerin sitaj addolunması lâzım gelmediği gibi mektepte iktisap edilecek nazari bilgiler ancak mektebi ikmalden sonra ameliyatla takviye edileceği mantık icabından bulunduğu mutaleası orada bulunan Adliye Vekâleti bu iddaa ve mütalaya göre işin tefsiri istenmektedir.

Encümende ceryan eden müzakerede Adliye Vekâletinin musip görülen noktai nazarı veçhile stajın mektepten mezuniyet istihsal edildikten sonra yapılacağı ve mektebe devam sırasında ve ya devamdan evvel Adliyede geçen hizmetlerin staja mahsubu bu mecburiyeti vazeden kanunun ruh ve maksadile telif kabul etmiyeceği cihetle aşağıda yazılı tefsir fıkrasının tertibi kararlaştırılmıştır. Kabul ve tasvibi hususu heyeti umumiyeye arz olunur.

Âza	Âza	Âza	Âza	Kâ.	M. M.	Ad. E. R.
Ankara	Balıkesir	Manisa	İzmir	Yozgat	Kocaeli	Manisa
İhsan	O. Niyazi	Kemal	Enver	A. Hamdi	Selâhattin	M. Fevzi
Âza	Âza	Âza	Âza	Âza	Âza	Âza
		Zonguldak	Sinop	Kocaeli	Kayseri	
		Nazif	R. İsmail	Ragıp	Reşit	

Tefsir fıkrası :

avukatlık kanununda mülazemet; Hukuk fakültelerinden mezuniyet istihsalinden sonra yapılır. Mektebe devam sırasında veya devamdan evvel Adliyede geçmiş olan hizmetler mülazemete mahmup edilemez.

Aydın'ın kozalaklı köyünden Bahri Oğlu Memedin idamı hakkında $\frac{3}{251}$ numaralı Başvekâlet teskeresi ve Adliye Encümeni mazbatası

T. C.

Başvekâlet

Muamelat Müdürlüğü

Sayı $\frac{6}{864}$

2-3'1929

B. M. M. Yüksek Reisliğine

Aydın'ın Kozalaklı köyünden Bahri oğlu 311 doğumlu Memedin idamı hakkında İzmir Ağır Ceza Mahkemesince ittihaz ve Temyiz Mahkemesi Ceza dairesince tasdik edilen ve teşkilatı esasiye kanununun yirmi altıncı maddesi mucibince merasimi kanuniyesi ikmal edilmek üzere Adliye vekâletinin 28/2/1929 tarihli ve $\frac{91}{78}$ numaralı teskeresi ile tevdi olunan ilam ve buna müteferri evrak leffen takdim olunmuştur.

Muktazasının ifa ve neticesinin iş'ar buyrulmasını rica ederim efendim.

Başvekil
İsmet

T. B. M. M.

Ad. Encümeni

Esas No $\frac{9}{251}$

30-3-1929

Adliye Encümeni mazbatası

YÜKSEK REİSLİĞE

Söke ve Çine kazalarının muhtelif köylerini basarak bir çok eşhasın cebir ve şiddet yaparak para ve mallarını gasp ve cürmünün icrasını kolaylaştırmak ve cezasız kalmak maksadile Esmâ isminde bir kadın ile koca oğlu Ahmedi teammüden ve cezasız kalmasını teminen kardeşi Mestamın ve takip müfrezesini arkasından gönderdiğinden münfail olarak Aşık Hüseyini asıl faili gayri muayyen olarak öldürmek ve jandarmalara silah atmak suçlarından dolayı hakkında yapılan muhakeme neticesinde İzmir ağır ceza mahkemesinden idamına karar verilen Aydın'ın Kozaklı Köyünden Bahri oğlu 311 doğumlu Memedin temyiz mahkemesi birinci ceza dairesinden tasdik edilen ilâmı müteakip muamelenin icrası zımında Bş. V. in 2/3/929 tarih ve 6/864 numaralı teskeresiyle Adliye encümenine tevdi edilmekle tetkik ve müzakere olundu.

Bahri oğlu Memet hakkında verilmiş olan idam cezasının tahvil ve tahfifini müstelzim bir sebep görülmemiş olduğundan Teşkilatı esasiye kanununun 26 ıncı maddesine tevfiakan mezkûr cezanın infazına karar verilmesi hususunun heyeti umumiyeye arzına ittifakla karar verildi.

Âza	Âza	Âza	Âza	Kâ	M. M.	Ad. E. R.
Ankara	Bayazıt	Mardin	Zonguldak	Yozgat	Kocaeli	Manisa
A. İhsan	Şefik	İrfan Ferit	Nazif	A. Hamdi	Selahattin	Mustafa Fevzi
	Âza	Âza	Âza	Âza	Âza	Âza
	Sinop	Kocaeli	Manisa	Kayseri		Muğla
	R. İsmail	Ragıp	Kemal	Reşit		Ali Nazmi

11/11/11
11/11/11
11/11/11

11/11/11
11/11/11
11/11/11

11/11/11
11/11/11
11/11/11

11/11/11
11/11/11
11/11/11

11/11/11
11/11/11
11/11/11

11/11/11
11/11/11
11/11/11

11/11/11
11/11/11
11/11/11

11/11/11
11/11/11
11/11/11

11/11/11
11/11/11
11/11/11

11/11/11
11/11/11
11/11/11

11/11/11
11/11/11
11/11/11

11/11/11
11/11/11
11/11/11

11/11/11
11/11/11
11/11/11

11/11/11
11/11/11
11/11/11

11/11/11
11/11/11
11/11/11

11/11/11
11/11/11
11/11/11

11/11/11
11/11/11
11/11/11

11/11/11
11/11/11
11/11/11

11/11/11
11/11/11
11/11/11

11/11/11
11/11/11
11/11/11

**Ticaret mukavelenamesi akte dilmiyen Devletlerle 1930
haziranına kadar muvakkaten ticaret itilafnamesi akti
hakkında ¹/₄₀₇ numaralı kanun layihası ve Hariciye ve İktisat
Encümenleri mazbataları**

T.C.

Başvakalet

Muamelat müdürlüğü

Şube 7

Sayı ⁶/₁₁₁₂

16/3/1929

B.M.M. Yüksek Reisliğine

Ticaret mukavelesi akte dilmiyen Devletlerle 930 haziranına kadar muvakkat Ticaret İtilâf-
namesi akti hakkında Hariciye Vekâletince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetinin 6/3/929
tarihli içtimasında Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun layihası esbabı mucibesile birlikte
takdim olunmuştur.

Muktazasının ifasına ve neticesinin işarına müsaade buyrulmasını rica ederim efendim .

Başvekil

İsmst

Esbabı mucibe

Gayri akit ecnebî her hangi bir devletle azamî iki seneyi teavuz etmemek üzere muvakkat
ticarî itilafnameler akti için İcra Vekilleri Heyetine salahiyet bahşeden 10 nisan 1927 tarihli
muaddel kanun mucibince muhtelif tarihlerde modüs vivendiler akte dilmmişti. Mezkûr kanunun
tayin ettği azamî müddet İspanya için 6 / nisan / 929 da, Amerika müttehit devletleri için
10 / nisan / 929 da, Mısır için 17 / nisan / 929 da ve İran için ise 1 / haziran / 929 da,
hitama erecektir. Elyevm yalnız İran ile bir ticaret mukavelesi akti zımında Tahranda
müzakerat cereyan etmektedir. Yukarıda zikredilen tarihlerin inkızasından sonra vasi mikyasta
münasebatı ticariyemiz olan Amerika, Mısır ve İspanyada emtea azamî tarifelere ve müşkülata
maruz kalmasına mani olmak için bu memleketlerle ileride kat'î ticaret muahedeleri akte dilmek
üzere şimdilik muvakkat ticarî itilafnameler akti zaruridir.

Diğer cihetten yukarıda zikredilen kanun mucibince müddetleri bu sene zarfında münkazi
olacak sair bir kaç devlet daha vardır ki ticaretimiz noktai nazarından aynı lüzumu göstermekle
beraber devletler arasında mütefavit muamele icrası ne beynelmilel teamüle ne de Cümhuriyet
Hükûmetince takip edilegelen siyasete muvafık olmayacağından bunların da temdit hakkından
istifade etmeleri lazım gelir.

T. B. M. M.

24-3-1929

Hariciye Encümeni

Karar № 4

Esas № $\frac{1}{407}$

Hariciye Encümeni mazbatası

YÜKSEK REİSLİĞE

Ticaret mukavelesi akt edilmiyen Devletlerle 1930 senesi haziranına kadar muvakkat ticaret itilafnamesi akti için hükümete salahiyet itası hakkında İcra Vekilleri Heyetince tanzim kılınan ve berayi tetkik encümenimize havale buyrulan kanun layihası ve esbabı mucibesi Hariciye Vekili Beyfendinin huzurile müzakere edilmiş ve istihdaf edilen menafii umumiyeyi müemmin görülerek tasvip edilmiş olmağla Riyaseti Celileye takdim olunur.

Âza	Âza	Âza	Âza	Kâ.	M. M.	Ha. En. Reisi
	Antalya	Kocaeli	Diyaribekir	mezundur	Siirt	Erzincan Mebusu
	<i>S. Şevket</i>	<i>İ. Süreyya</i>	<i>Zekâyi</i>		<i>Mahmut</i>	<i>Saffet Ziya</i>

T. B. M. M.

İktisat Encümeni

Karar № 17

Esas № $\frac{1}{407}$

İktisat Encümeni mazbatası

YÜKSEK REİSLİĞE

10 nisan 1927 tarih ve 1005 numaralı kanun mucibince şimdiye kadar akte edilmiş olan muvakkat ticarî itilafnamelerden 1929 haziranına kadar muhtelif tarihlerde hitam bulan ve yeniden muvakkat itilafname akti için kanunî imkân kalmamış olan Devletlerle 1930 haziranına kadar yeniden muvakkat ticarî itilaf akti için salahiyet talebini mütezammın olan layihai kanuniye ve esbabı mucibesi Hariciye Vekili Doktor Tefvik Rüştü beyfendinin huzurile encümenimizde tetkik ve müzakere olundu.

Hükümet Lozanda ve Lozandan sonra kendilerile ticaret mukavelesi akte edilmiş olan Devletlerle mevcut muahedeler munkazi olduktan sonra yeni muahedeler akteinceye kadar muvakkat itilafnameler yapabilmek için 10 Nisan 927 tarihli ve 1005 numaralı kanun ile lazım olan salahiyeti haiz bulunmaktadır. Halbuki kendilerile henüz muahede yapılmamış olan devletlerle mevcut muvakkat itilafnamelerin müddetlerinin inkızalarında bunlarla Tarife mücadelesine girişmiş olmamak, binaenaleyh bu memleketlere olan ihracatımızı müteessir etmemek için bir veya müteaddit def'alarda olarak yeniden muvakkat ticarî itilaf yapabilmek için bir sene müddetle Hükümete salahiyet itası ihracatımız noktai nazarından muvafık görülmüş olduğu cihetle kanun aynen kabul edilerek Heyeti umumiyenin tasvibine arz edilmek üzere takdim kılınmıştır.

Âza	Âza	Âza	Âza	Âza	Kâtip	Maz. Muh	Reis
Edirne	Denizli	Çorum	Afyonkarahisar	Adana	Zonguldak	Mardin	Burdur
<i>Faik</i>					<i>Hüsnü</i>		<i>Mustafa Şeref</i>
Âza	Âza	Âza	Âza	Âza	Âza	Âza	Âza
Manisa	Manisa	Konya	Konya	İzmir	İstanbul	İstanbul	İstanbul
<i>Yaşar</i>			<i>A. Hamdi</i>	<i>Hüseyin</i>	<i>Hüseyin</i>	<i>Edip Servet</i>	<i>A. Hamdi</i>
Âza	Âza	Âza	Âza	Âza	Âza	Âza	Âza
Yozgat	Trabzon	Şebinkarahisar	Sinop	Rize	Mersin	Mardin	Maraş
			<i>Yusuf kemal</i>				<i>Nuri</i>

Kanun layihası

MADDE 1 — 10 Nisan 1927 tarih ve 1005 numaralı kanun mucibince şimdiye kadar aktedilmiş olan muvakkat ticarî itilafnamelerden 929 Haziranına kadar muhtelif tarihlerde hitam bulan ve yeniden muvakkat itilafname akti için kanunî imkân kalmamış olan Devletlerle bir veya müteaddit defada olarak 930 Haziranına kadar yeniden muvakkat ticarî itilaf aktine Hükümet salâhiyettardır.

MADDE 2 — Bu kanun neşri tarihinden itibaren mer'idir.

MADDE 3 — Bu kanunun ahkâmını icraya İcra Vekilleri Heyeti memurdur 6/3/929

Mf. V.	Ma. V.	Ha. V.	Da. V.	M. M. V.	Ad. V.	Bş. V.
<i>H. Vasıf</i>	<i>Ş. Saracoğlu</i>	<i>T. Rüştü</i>	<i>Ş. Kaya</i>	<i>M. Abdülhalik</i>	<i>M. Esat</i>	<i>İsmet</i>
				S. İ. M. V.	İk. V.	Nf. V.
				<i>Dr. Refik</i>	<i>M. Rahmi</i>	<i>Recep</i>

Türkiye Cümhuriyetile Macaristan Kırallığı arasında aktolunan Bitaraflık, Uzlaşma ve Hakem muahedesinin tasdiki hakkında $\frac{1}{401}$ numaralı kanun layihası ve Hariciye Encümeni mazbatası

T. C.

Başvekâlet

Muamelat Müdürlüğü

Şube 1

Sayı $\frac{6}{886}$

5/3/929

B. M. M. yüksek Reisliğine

Türkiye Cümhuriyetile Macaristan Kırallığı arasında aktolunan Bitaraflık, Uzlaşma ve Hakem muahedesinin tasdiki hakkında Hariciye Vekâletince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetinin 27/2/829 tarihli içtimaında Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun layihası, muahede ve esbabı mucibe mazbatasile birlikte takdim olunmuştur.

Muktazasının ifa ve neticesinin iş'arına müsaade buyrulmasını rica ederim efndim .

Bş. V.

İsmet

Esbabı mucibe

Cümhuriyet Hükümetinin aktetmiş olduğu Bitaraflık Uzlaşma ve Hakem muahedelerinden ikincisi işbu kanun layihasıle Büyük Meclisin tetkik ve tasvibine arz ediliyor.

Türk ve Macar Milletleri arasında asırlarca devam eden sıkı münasebetlere bir de ırkı rabıtalara inzıam ederek iki memleket arasındaki dostluğun en müsait şekilde inkişafını ve bu gün Yüksek tasvibinize arz edilen muahedenamenin akit ve imzasını teshil etmiştir .

Türkiye - Macaristan Bitaraflık, Uzlaşma ve Hakem Muahedenamesi siyasi mahiyette bir mukaddeme ile iki Devletin birbiri aleyhine müteveccih hiç bir itilaf ve tertibe girmemesi ve muhasemat vukuu takdirinde birbirine karşı tam bir bitaraflık muhafaza etmesi taahhüdünü serddettikten sonra iki memleket arasında zuhur edebilecek ihtilafların evvela bir uzlaşma ve nihayet de - mahiyetine göre mecburî veya ihtiyarî - Hakem usulleri ile hal ve fasledileceğini tespit etmektedir. Muahedenameye merbut protokolda teferrüatı gösterilmiş olan uzlaşma ve hakem usullerinde her iki tarafın hakimiyet hukukuna taalluk eden mesail bu tarzı tesviyeler haricinde bırakılmak suretile Hükümetinizce takip edilegelen esash umde yani sulh ve müsa-lemet uğrunda kabul edilen müsaadatin Devlet Hakimiyetinin tam manasında mahfuziyeti prensibi ile tearuz etmemesi mahfuz ve müemmen kalmıştır.

Böylece Hükümetiniz Türkiye - Macaristan Bitaraflık Uzlaşma ve Hakem Muahedenamesinin hem iki memleket arasındaki dostluk münasebetlerini kuvvetlendiren ve hem de takip etmekte olduğumuz sulh perver siyasetin yeni bir kuvvei teyidiyesini teşkil eden bir vesika olarak tasvip ve takdir nazarlarınıza arz etmekle bahtiyardır.

T. B. M. M.

Hariciye encümeni

Karar № 6

Esas № $\frac{1}{101}$

25-3-929

Hariciye Encümeni mazbatası

YÜKSEK REİSLİĞE

Türkiye Cumhuriyeti ile Macaristan Kırallığı arasında akitolunan « Bitaraflık, Uzlaşma ve Hakem » muahedesi ile buna müteferri 27-11-1929 tarihli kanun layihası, encümenimizce Hariciye Vekili Beyefendinin huzurile tetkik olundu.

İşbu muahedenamenin her iki memleket arasındaki dostluk münasebetlerini kuvvetleştiren bağlara yeni bir amil daha ilave eylediği ve bu husus ise Büyük Meclisin takip eylediği âli ve sulh perver siyasete muvafık bulunduğu memnuniyetle müşahede edilmiş ve binaenaleyh encümenimize ce tasvip ve Heyeti Celilenin tasdikına arz ve takdim kılınmıştır.

Âza	Âza	Âza	Âza	Âza	Kâ.	M. M.	Ha. E. Reisi
Antalya	Bursa	Kötahya	Kocaeli	Sivas	Edirne	Siirt	Erzincân
<i>S. Şevket</i>	<i>Münir</i>	<i>M. Nuri</i>	<i>İ. Süreyya Necmettin</i>	<i>Z. Mesut</i>			<i>Seffet Ziya</i>

Türkiye ile Macaristan arasında Bitaraflık Uzlaşma ve Hakem muahedenamesidir

Türkiye Reisi Cümhuru Hz. ile Macaristan kırallığı Naibi Hz. iki memleket arasında mevcut dostluk rabitalarını takviye etmek emelile mütelassis olarak ve sulhu umuminin idamesine hadim olmak maksadile bir Bitaraflık, Uzlaşma, ve Hakem muahedesi akdine karar vermiş ve bu maksat için,

Türkiye Reisi Cümhuru Hz. :

Türkiye Cumhuriyetinin Peşte Elçisi Behiç Beyefendiye,

Ve,

Macaristan Kırallığı Naibi Hz.

Macaristan Kırallığı Hariciye Nazırı M. Louis Walko yu murahhas olarak tayin eylemişlerdir.

Müşarümileyh murahhaslar bu baptaki mezuniyet vesikalarını yekdiğerine tebliğ ile usul ve kaidesine muvafık bularak atideki ahkâmı kararlaştırmışlardır

MADDE 1 — Yüksek akitler, tarafeynden biri aleyhine müteveccih siyasi ve iktisadi mahiyette hiç bir itilafa ve hiç bir tertibe girmemeği taahhüt ederler.

MADDE 2 — Yüksek akitlerden biri, muslihane tavrı hareketine rağmen diğeri bir veya bir kaç Devlet tarafından taarruza uğrarsa diğeri taraf, ihtilafın bütün devamı müddetince, bitaraflığa riayet edecektir.

MADDE 3 — Yüksek akitler, aralarında hadis olupta makul bir müddet zarfında diplomasi tarikiyle hal ve faslı mümkün olmamış bulunan ihtilafı, bu ihtilaf her ne mahiyette olursa olsun, bir Uzlaşma usulüne ve icabında Hakem usulüne tabi tutmayı taahhüt ederler.

Bu maddenin hükmü, işbu muahedenamenin akdinden evel tehdüd eden ve maziye ait olan vekayiden mütevellit ihtilaf hakkında carî degildir.

Hal ve fasılları yüksek âkitler arasında mer'î sair mukavelenamerle hususî bir usule tabi tutulmuş olan ihtilaf mezkûr mukavelenamer ahkâmına tevfikân tesviye edilecektir.

MADDE 4 — Uzlaşma hasıl olmadığı takdirde, yüksek âkitlerden her biri mevzuubahs olan itilaf hukukî mahiyette olmak şartile bunun Hakeme tevdiini talep edebilecektir.

MADDE 5 — Uzlaşma ve Hakem usullerinin şekilleri işbu muahedenameye merbut bir protokolda münderictir.

MADDE 6 — İşbu muahedename hukuku beyneddüvel mucibince hakkı hakimiyete taalluk eden meseile şamil değildir.

Yüksek âkitlerden herbiri bir mes'lenin hakkı hakimiyete taalluk edip etmediğini tek taraflı bir beyanname ile tayin edecektir.

MADDE 7 — İşbu muahedenamenin tefsiri veya tatbiki hakkında tahaddüs edecek ihtilaflar, eğer bu bapta ayrı bir mukavelename mevcut değilse, doğrudan doğruya Hakeme tevdi kılınacaktır.

MADDE 8 — İşbu muahedename tasdik edilecek ve tasdiknameler mümkün olduğu kadar sür'atle Ankarada taati olunarak, taati günü meriyet İktisap eyleyecektir.

Muahedename, meriyet iktisap ettiği tarihten itibaren beş sene müddet için aktedilmiştir. Bu müddetin inkızasından asgarî bir sene evvel fesholunmaz ise ikinci bir beş senelik müddet daha mer'i kalacak ve temdit şekli bu tarzda devam edecektir.

Baladaki ahkâmi tasdik zımında iki taraf murahhasları işbu mukavelenameyi imza etmişlerdir.

Beş Kânunusani bin dokuz yüz yirmi dokuz da tanzim edilmiştir.

İmza
Behiç

İmza
Louis Walko

Türkiye ile Macaristan arasında mün'akit Bitaraflık, Uzlaşma ve Hakem muahedesine merbut olup Uzlaşma ve Hakem usullerini tanzim eden Protokol

1 — Uzlaşma usulü

BİRİNCİ MADDE — Uzlaşma, her mes'ele için, berveçli âti şekilde ayrıca tayin edilecek üç âzadan mürekkep bir komisyona tevdi olunacaktır. Şöyle ki yüksek âkitler, herbiri kendi vatandaşları meyanından birer Komiser intihap ve tayin edecek ve Komisyonun reisini müttefikan üçüncü bir Devlet tebaasından intihap eyleyeceklerdir.

Eğer yüksek âkitlerden birinin diğer tarafa Uzlaşma usulüne müracaat niyetini ilhar ettiği günden itibaren üç aylık bir müddet zarfında diğer taraf komiserinin tayini veyahut komisyon reisinin yüksek âkitler tarafından müttefikan intihabı vukua gelmemiş olursa bu takdirde lazım gelen tayinlerin icrası İsviçre Konfederasyonu Reisinden rica edilecektir.

İKİNCİ MADDE — Bir mes'elenin Uzlaşma komisyonuna tadvii, müttefikan hareket eden yüksek âkitlerin beraberce veya işbu ittifaktan fıkdam takdirinde tarafeynden birinin veya diğerinin yalnızca reise bir istida takdimi tarikiyle vuku bulacaktır. İşbu istida ihtilaf mevzuunu hulaseten anlattıktan sonra komisyonun bir uzlaşmaya vusul için lazım gelen tedabirin ittihazına davet edilmesini ihtiva edecektir. Eger istida tarafeynden yalnız biri canibinden verilmişse işbu taraf istida metnini bilaimhal diğer tarafa teblig eyleyecektir.

ÜÇÜNCÜ MADDE — Uzlaşma komisyonunun vazifesi : Muhtelifünfih meseleleri hal ve fasletmek, bu uğurda anket tarikile veya başka bir şekilde faideli malumatı toplamak ve tarafeyni uzlaştırmaya gayret etmektir.

Komisyon meseleyi tetkik ettikten sonra muvafık gördüğü tarzı halli tarafeyne izah ve bu hususta beyanı fikir için kendilerine bir mühlet ita eyleyebilir.

Mesaisinin hitamında komisyon, ahvale göre, ya tarafeynin uzlaştığını gösteren, ve mevcut ise, uzlaşma şartlarını ihtiva eden, veyahut uzlaşma imkânı bulunmadığını kaydeyleyen bir zabıtname tanzim eder.

Komisyonun mesaisi, tarafeyn bu hususta başka bir karar ittihaz etmedikçe, muhtelefünfilh mes'elenin tevdi gününden itibaren altı ay zarfında hitam bulmak lazımdır.

DÖRDÜNCÜ MADDE — Uzlaşma komisyonu usulü mesaisini, hilafında bir kaydı mahsus mevcut olmadıkça, bizzat tanzim edecektir.

İşbu usulü mesainin behemehal murafaa şeklinde olması labüttür. Anket hususâtında komisyon, eğer bilittifak başka bir karar ittihaz etmezse, beynelmilel ihtilafatın sulhan hal ve faslına dair 18 Teşrinievvel 1907 Lahi mukavelenamesinin III numaralı faslındaki « Beynelmilel anket komisyonu » ahkâma ittiba eyler.

BEŞİNCİ MADDE — Uzlaşma komisyonu, yüksek âkitlerin bunun hilafına bir itilafı mevcut olmadığı takdirde, reisinin tayin edeceği mahalde içtima edecektir.

ALTINCI MADDE — Uzlaşma komisyonunun mesaisi ancak yüksek âkitlerin muvafakatile komisyonun ittihaz edeceği karara tevfi kan alenî olabilir.

YEDİNCİ MADDE — Âkitler, uzlaşma komisyonu nezdinde kendileri komisyon arasında mütevassıt vazifesini gören ajanlar tarafından temsil edilecektir. Bundan başka âkitler kendi taraflarından bu husus için tayin edilen müşavir ve mütehasısların yardımına müracaat edebilecekleri gibi şahadetini faydalı attettikleri her şahsın da komisyon canibinden istima edilmesini talep eyleye bileceklerdir.

Komisyon dahi ajanlarla müşavir ve mütehasıslardan şifahi izahat talep etmek ve her hangi bir şahsı Hükümetinin muvafakatile celp ve istima eylemek salahiyetini haiz olacaktır.

SEKİZİNCİ MADDE — İşbu muahedename hilafına bir kayıt mevcut olmadıkça uzlaşma, komisyonunun kararları ekseriyeti âra ile ittihaz olunacaktır.

DOKUZUNCU MADDE — Yüksek âkitler uzlaşma komisyonunun mesaisini teshil etmeği ve alehusus mümkün olabilen en geniş mikyasta kendisine vesaik ve malumatı müfide ita eylemeği ve komisyonun memleketleri dahilinde kanunlarına tevfi kan şahitler veya mütehasıslar ikame ve istimal ile mahalli vak'aya azimetini temin için malik oldukları bütün vesaiti istimal eylemeyi taahhüt ederler.

II — Hakem usulü

ONUNCU MADDE — Yüksek âkitler her mes'ele için ihtilafın neden ibaret olduğunu sarîh bir surette tayin ve mahkemenin sureti teşekkül ve salahiyeti mahsusasını ve bu hususta beyinlerinde tekrur eden sair bütün şeraiti tespit eden bir tahkimname tanzim eyleyeceklerdir. Tahkimname âkitlerin Hükümetleri arasında nota taatisi suretile tanzim kılınacaktır.

ONBİRİNCİ MADDE — Tahkim usulü, hilafına bir mukavelename mevcut olmadıkça, beynelmilel ihtilafatın sulhen halline dair 18 teşrinievvel 1907 tarihli Lahi mukavelenamesinin 51 ilâ 85 inci maddelerine tevfi kan tanzim edilecektir.

ONİKİNCİ MADDE — İşbu muahedenamenin 4 üncü maddesinde mezkûr ahkâm hukukî mahiyette bir ihtilâfın tahkimname tarikile beynelmilel divam adalete mezkûr divanın nizamnamesinde muharrer usul ve şerait dairesinde tevdi etmek salahiyetine helel iras etmez.

ONÜÇÜNCÜ MADDE — Eğer işbu Protokolun 10 ve 12 inci maddelerinde mezkûr olan tahkimname hakeme müracaat talebini takip eden altı ay zarfında tertip ve tanzim edilmese tarafeyneden her biri yalnız bir istida takdimile ihtilafı beynelmilel divam adalete havale ve tevdi edebilecektir.

ON DÖRDÜNCÜ MADDE — Mahkemenin ita edeceği karar âkitler canibinden hulusu niyetle icra ve tatbik olunacaktır.

III. Umumi Ahkâm

ONBEŞİNCİ MADDE — Âkitlerin kanunları mucibince kendi millî mahkemelerine tabi bir ihtilaf mevzuubahs olunca müdde aleyh olan taraf salahiyettar adlî makamın kat'î mahiyeti haiz bir hükmü sadır olmadan işbu ihtilafın uzlaşma veya hakem usulüne tevdiine mümanaat edebilir. Bu takdirde uzlaşma talebi işbu hüküm tarihinden en geç olarak bir sene sonra vuku bulmalıdır.

ON ALTINCI MADDE — Yüksek âkitler uzlaşma komisyonu mesaisinin veya hakem mahkemesinin devamı müddetinde uzlaşma teklifinin kabulüne veya hakem kararının tenfizine muzır tesirat iras edecek her türlü e'âl ve tedabirden imtina edeceklerdir.

ON YEDİNCİ MADDE — Tarafeynden her biri kendi masarifini ve uzlaşma ve hakem usullerine ait masarifin müsavi bir kısmını deruhte edecektir.

Beş kânunsani Bin dokuz yüz yirmi dokuz tarihinde Peştede tanzim edilmiştir.

İmza
Behiç

İmza
Louis Walko

Kanun layihası

MADDE 1 — Türkiye Cümhuriyeti ile Macaristan Kırallığı arasında akte dilüp 5 kânun - sani 1929 tarihinde Budapşte de imza edilen Bitaraflık, Uzlaşma ve Hakem Muahedesi tasdik edilmiştir.

MADDE 2 — İşbu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 3 — İşbu kanunun icrasına Hariciye Vekili memurdur.

27/2/929

Ma. V. Ş. Sarcoğlu	Ha. V. T. Rüştü	Da. V. Ş. Kaya	M.M. V. M. Abdülhalık	Ad. V. M. Esat	Bş. V. İsmet
	S. İ. M. V. D. Refik		İk. V. M. Rahmi	Na. V. İctimada bulunmadı	Mf. V. H. Vasıf

~~—————~~

**Hukuk ve Ceza İşleri Müdürlükleri Mümeyyizliklerinde
çalıştırılan hukuk fakülteleri mezunlarının bu vazifede
geçirdikleri hizmetin Hakimlikte geçirmiş addolunması
hakkında ¹/₃₈₈ numaralı kanun lâiyhası ve Adliye Encümeni
mazbatası**

T. C.

Başvekâlet

Muamelat Müdürlüğü

Şube 1

Sayı ⁶/₁₀₆₆

B. M. M. Yüksek Reisliğine

Hukuk ve Ceza İşleri Müdürlükleri Mümeyyizliklerinde çalıştırılan hukuk fakülteleri mezunlarının bu vazifede geçirdikleri hizmetin hakimlikte geçirmiş addolunması hakkında Adliye Vekâletince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetinin 6/3/929 tarihli içtimarında Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâiyhası esbabı mucibesıyla birlikte takdim olunmuştur.

Muktazasının ifasına ve neticesinin iş'arına müsaade buyurulması rica olunur efendim.

**Başyekil
İsmet**

Esbabı mucibe

Adliye makinemizin baştan başa değiştirilip yenileştirilen mevzuatı hukukiyemizle, vâzi kanunumuzun istihdaf ettiği neticeleri daha sür'atle meydana getirebilmesi, gerek eşhası hususiye ve gerek Teşkilatı Adliyemiz tarafından vaki olan ve adedi günden güne çoğalan mürecaatlara merkezi idare tarafından sür'atle cevap verilmesini icap ediyor.

Memlekette Cümhuriyet idaresinin adalet teşkilatını en çetin manialar karşısında bile muzaffer kılabacak yenilik prensibinin muvaffakiyetini temin edecek mesainin başında ve bütün resmî ve gayri resmî müracaatlara cevap vermek mevkinde olan Vekâlet merkez kadrosunun bu mesainin istilzam ettiği ilmî iktidara sahip meziyetli zavât ile tekemmül ettirilmesi zarurî bulunmaktadır.

Bu emniyeti temin ve hukuk fakültelerinden mezun güzide gençleri ve kıymetli, tecrübe dide hakimleri; Hukuk ve Ceza İşleri Müdürlüklerinde ifayı vazifeye teşvik edebilmek, bu daireler mümeyyizliklerinde geçirdikleri müddetin hakimlikte olduğu gibi kıdem ve terfia esas teşkil edeceğinin kabulüne mütevakkıf olduğu görülmüş ve bu hususu, tecrübe de teyit etmektedir.

T. B. M. M.

Adliye Encümeni

Karar №

Esas №

388

28-3-1929

Adliye Encümeni mazbatası

YÜKSEK REİSLİĞE

Hukuk ve Ceza İşleri Müdürlükleri mümeyzliklerinde çalıştırılan hukuk fakülteleri mezunlarının bu vazifede geçirdikleri hizmetin Hakimlikte geçmiş sayılması hakkında Adliye Vekâleti tarafından hazırlanan kanun lâiyhası ve esbabı mucibesi Başvekâletin 10/2/1929 tarih ve $\frac{6}{1065}$ numaralı teskeresile Adliye Encümenine tevdi edilmekle Adliye Vekili Mahmut Esat Bf. huzurile tetkik ve müzakere olundu.

Adliye Vekâleti Hukuk ve Ceza İşleri Müdürlüklerinin teşkilâtının vazifelerinin ehemmiyeti ile mütenasip olması lüzumu pek bariz bir hakikat olduğu gibi bu idarelerde çalışan mümeyzlerin mektepten mezun ve Hakimlik sınıfında bulunmuş ilim sahibi ve tecrübe görmüş zevattan olması da zarurî bulunduğu ve bu ehliyet ve kıymette olanların mümeyzlikte geçecek hizmetlerinin Hakimlikten madut olmaması halinde bu vazifeye rağıp olabilecek kimse bulunmayacağı da aşikâr olduğundan bu baptaki esbabı mucibe varit ve teklif edilen varit lâyiha esas itibarile şayam kabul görülmüş ve ancak kalemi mahsus müdürlüğü vazifesinde bu mümeyzlikler derecesi ehemmiyetinde bulunduğu nazarı itibara alınarak mezkûr müdürlükle mümeyzlik hizmetinde bulunacak olanların hakimlikten intihabı şartile bu vazifede geçecek müddetin hakimlikte geçmiş sayılmasının ilave ve tasrihi suretile hakimler kanununun altıncı maddesinin tadili muvafık görülmüştür. Bu suretle kaleme alınan layihamın kabulü Heyeti Umumiyeye arz olunur.

Âza	Âza	Âza	Kâ.	M. M.	Ad. E. Reisi
Kayseri	İzmir	Ankara	Yozgat	Kocaeli	Manisa
Resit	Enver	H. İhsan	A. Hamdi	Selâhettin	M. Fevzi
			Âza	Âza	Âza
			Manisa	Zonguldak	Balıkesir
			Kemal	Nazif	Sadık

Kanun Lâiyhası

Hukuk Fakültesi mezunlarından veya Hakimlerden intihap olunanların Adliye Vekâleti Hukuk ve Ceza İşleri mümeyzliklerinde geçirecekleri müddet hakimlikte geçirilmiş addolunur.

6 / 3 / 1929

Da. V. M. M. V. Ad. V. Bş. V.
Ş. Kaya M. Abdülhalik M. Esat İsmet
Na. V. Mf. V. Ma. V. Ha. V.
Recep H. Vasıf Ş. Sarcoğlu D. T. Rüşü
S. İ. M. V. İ. V.
D. Refik M. Rahmi

Encümenin tadili

Hakimler kanununun altıncı maddesini tadil eden kanun layihası

MADDE 1 — 3 Mart 1926 tarih ve 766 numaralı Hakimler kanununun altıncı maddesi aşağıda yazılı surette tadil edilmiştir:

Hakimlerden intihap olunan Adliye Vekâleti Kalemi mahsus müdürüyle Zat ve Hukuk ve Ceza İşleri muavinleri ve Temyiz mahkemesi Baş mümeyyizleri ve Hukuk ve Ceza İşleri mümeyyizlerinin bu memuriyetlerde geçirdikleri müddetin tamamı Hakimlikte geçirilmiş sayılır.

MADDE 2 — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 3 — Bu kanunun hükmünü icraya Adliye Vekili memurdur.

**Harbin Millî siyaset aleti olarak kullanılmaması hakkında
Moskovada imza edilmiş olan protokolün tasdikına dair ¹/₄₁₉
numaralı kanun layihası ve Hariciye encümeni mazbatası**

T.C.

Başvakâlet

Muamelat müdürlüğü

Şube 1

Sayı ⁶/₁₂₇₂

25/3/1929

B.M.M. Yüksek Reisliğine

Harbin Millî siyaset aleti olarak kullanılmaması hakkında Moskova'da imza edilmiş olan protokolün tasdiki hakkında Hariciye Vekâletince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetinin 21/2/929 tarihli içtimalında Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihası esbabı mucibe mazbatasıyla birlikte takdim olunmuştur.

Muktezasının ifa ve neticesinin iş'arına müsaade buyrulmasını rica ederim efendim.

Baş V.
İsmet

Esbabı mucibe

Harbin Millî siyaset aleti olarak kullanılmasından ferağati mutazammın olarak Büyük Meclis tarafından 19/1/1929 tarihinde tasdik edilmiş olan Paris muahedenamesinin üçüncü madde - sindeki şartlar mucibince meriyet kesbetmesine intizar eylemeden âkitler arasında şimdiden muteber olması hakkında Estonya, Letonya, Polonya Cümhuriyetleri, Romanya Krallığı ve Sosyalist Sovyet Cümhuriyetleri hükûmeti arasında Moskovada imza edilmiş olan ve 4 mart 1929 tarihinde Hükûmtimiz tarafından da iltihak edilmiş olan protokol Büyük Meclisin tasvip nazarlarına arz edildi .

Şarkın en mühim ve sulhperver bir hükûmeti bulunan Türkiye Cümhuriyetinin işbu protokolün beşinci maddesi mucibince mezkûr protokola iltihakı dost Sosyalist Sovyet Cümhuriyetleri ittihadı tarafından çok har ve samimî bir lisan ile iltimas edilmesi üzerine şimdiye kadar tutmuş olduğumuz sulh ve müsâlemet yolunda yeni bir adım teşkil eden bu protokola iltihak teklifini Hükûmetimiz kemali memnuniyetle kabul eylemiştir.

Protokolün Pariste imza edilmiş olan muahede ahkâmının bir an evel tatbiki gibi sırf müsâlematkâr bir gayeden başka bir hedefi yoktur.

Hükûmetimiz milletler arasında sulh fikrinin yerleşmesine yardım edecek olan bu yeni müsâlemet vesikasını Büyük Meclisin Yüksek tasvibine arzeder .

T. B. M. M.

Hariciye Encümeni

Karar № 7

Esas № 419

31-3-1929

Hariciye Encümeni mazbatası

YÜKSEK REİSLİĞE

Harbin Millî siyaset aleti olarak kullanılmaması zımında Sosyalist Sovyet Cümhuriyetleri ittihadile Estonya, Letonya, Polonya Cümhuriyetleri ve Romanya Krallığı arasında 9 şubat 1929 tarihinde Moskovada imza edilmiş olan Protokola Türkiye Cümhuriyetinin de iltihakı hakkında ki kanun lâiyhası ve esbabı mucibesi Encümenimizce mutalâa ve tetkik olundu.

İşbu Protokolun Pariste aktetmiş olduğumuz muahede ahkâmının bir an evvel tatbikini istihdaf etmesi itibarile Yüksek Meclisin arzu ve takip buyurduğu sulh ve müsâlemet poletikasını teyit eyleyen bir vesika mahiyetinde olduğu görülmüş ve tasviben heyeti celilenin tasdikına arz olunmuştur.

Azâ	Azâ	Azâ	Azâ	Kâ.	M. M.	Hariciye E. Reisi
Antalya		Mardin	Kocaeli	Edirne	Siirt	Erzincan
<i>Süleyman Şevket</i>		<i>Yakup Kadri</i>	<i>İ. Süreyya</i>	<i>Mezundur</i>	<i>Mahmut</i>	<i>Saffet Ziya</i>
	Âza		Âza	Âza		Âza
		Samsun			Sivas	
		<i>Nusret Sadullah</i>			<i>Necmeddin</i>	

Beyanname

Harbin millî siyaset aleti olarak kullanılmasından ferağatı mütezammın 27 ağustos 1928 tarihli Paris muahedesinin meriyete konulmasına müteallik 9 şubat 1929 da imza edilen ve atideki şekilde muharrer bulunan Moskova protokoluna Türkiye Cümhuriyetinin iştirak eylediğini zirde imzası mevcut Türkiye Hariciye Vekili beyan eder.

Protokol

Estonya Cümhuriyeti Hükûmeti, Letonya Cümhuriyeti Reisi, Polonya Cümhuriyeti Reisi, Haşmetli Romanya Kırâlı ve Sosyalist Sovyet Cümhuriyetleri ittihadının merkezî icra komitası, memleketleri arasında mevcut sulhun idamesine hizmet etmek ve bu maksatla da, Pariste 27 ağustos 1928 tarihinde imza edilen ve harbin millî siyaset aleti olarak kullanılmasından ferağatı mütezammın olan muahedeyi, mezkûr memleketler milletleri arasında bilâ tehir meriyete koymak arzusile mütehassis olarak, Estonya Cümhuriyeti Hükûmeti, Estonyanın Moskova Fevkalâde Murahhas ve orta elçisi M. Julius Sel Jamaa Ji, Letonya Cümhuriyeti Reisi, Letonyanın Moskova fevkalâde Murahhas ve orta elçisi M. Charles Ozols ı, Lehistan Cümhuriyeti Reisi, Lehistanın Moskova fevkalade Mürâhhas ve orta elçisi M. Stanislas Patek i, Haşmetli Romanya Kırâlı, Varşova fevkalade Mürâhhas ve orta elçisi M. Charles Davillayı ve Sosyalist Sovyet Cümhuriyetleri İttihadı merkezî icra komitası, merkezî icra komitası âzasından, Hariciye Halk Komiseri Vekili M. MaXime Litvinoffu, tayin eylemişlerdir . Bu Mürâhhaslar yolunda olduğu anlaşılın salâhiyetnamelerini taati ettikten sonra atideki hususlarda müttefik kalmışlardır.

MADDE I — Pariste 27 ağustos 1928 de tanzim edilen ve bir nushası işbu protokola mütemmim cüz olarak raptedilmiş olan harbin millî siyaset aleti olarak kullanılmasından

ferâğati mütezammın muahede, işbu 1928 paris muahedesinin , âkit devletlerin her birinin teşri heyetleri tarafından tasdikını müteakip meriyete girecektir.

MADDE II — 1928 paris muahedesinin, işbu protokol hükmile mezkûr protokol âkitle rinin karşılıklı münasebetlerinde meriyete konulması keyfiysti, 1928 paris muahedesinin 3üncü maddesinde zikredildiği şekilde meriyete girmesine vabeste olmaları mutaber olacaktır.

MADDE III — 1) İşbu Protokol , âkitlerin selahiyettar teşri heyetleri tarafından, her birinin kanunu esasileri dairesinde olarak tasdik edilecektir.

2) Tasdiknameler, her biri âkit tarafından işbu protokolun kendilerine tasdiki tarihinden itibaren bir hafta zarfında Sosyalist Soviyet Cümhuriyetleri İttihadi Hükûmetine tevdi edilecektir.

3) Akitlerden ikisi tarafından tasdiknamenin tevdi gününden itibaren işbu protokol mezkûr iki taraf arasında meriyete girecektir.

Diğer âkittlere protokolun aralarında meriyete girmiş olduğu devletler münasebatında işbu paotokol, tasdiknameleri mezkûr devletler tarafından tevdi edildikçe sırasile meriyete girecektir

4) Sosyalist Soviyet Cümhuriyetleri ittihadı Hühûmeti her tasdikname tevdiini işbu protokolu imza edenlerin cümlesine derhal tefhim edecektir.

MADDE IV— İşbu protokolün birinci maddesine meriyet kesbettirmek üzere her âkit kendi teşri heyeti tarafından 1928 Paris muahedenamesi tasdik edidikten sonra bunun diplomasi tarikile Sosyalist Sovyet Cümhuriyetleri ittihadı Hükûmetine ve işbu protokolün sair bütün akitlerine tefhim edecektir.

MADDE V — İşbu protokol bütün memleketler hükûmetlerinin iltihakına açıktır. Kat'i iltihak tebliği Sosyalist Soviyet Cümhuriyetleri ittihadı Hükûmetince icra edilecek ve bu Hükûmet keyfiyeti işbu protokolün sair bütün âkitlerine bildirecektir.

Mevzuubahs tebliğin vürudu akabinde işbu protokol, iltihak eden devletle protokolün sair bütün âkitleri arasındaki karşılıklı münasebetlerde meriyete konulacaktır.

MADDE VI — 1928 Paris muahedenamesinin, işbu protokol hükmile, iltihak eden Devlet ile işbu protokolün sair bütün âkitleri arasındaki karşılıklı munasebetlerde meriyete girmesi protokolün 4 üncü maddesinde münderiç şekil dairesinde vuku bulaçaktır.

MADDE VII — İşbu protokol bir nüsha olarak tanzim edilmiş olup müsaddak sureti Soviyet Sosyalist Cümhuriyetleri ittihadı Hükûmeti tarafından protokolü imza eden ve ya buna iltihak eden devletlerin her birine tevdi kılınacaktır.

Muhteviyatını tasdik etmek üzere zikredilen mürahhaslar işbu protokolü imza etmiş ve mühürlemişlerdir.

Jul. Sel Jamaa

K. Ozols

ST. pateck

Davilla

MaXime Litvinoff

Baladaki ahkâmı tasdikın Türkiye Cümhuriyeti Hariciye Vekili selâhiyeti haiz olarak işbu iltihak vesikasını imza etmiştir.

Ankara 4 mart 1929

Kanun lâiyhası

MADDE 1 — Harbin millî siyaset âleti olarak kullanılmasından ferağat mütezamım olup 19-1-929 tarihinde tasdik edilmiş olan Paris muahedenamesinin şimdiden meriyete konulması hakkın 'a Estonya, Letonya, Polonya Cümhuriyetleri, Romanya Kırallığı ve Sosyalist Sovyet Cümhuriyetleri İttihadı arasında 9 şubat 1929 tarihinde Moskovada imza edilmiş olan Protokola Türkiye Cümhuriyetinin iltihakı tesdik edilmiştir.

MADDE 2 — İşbu kanun neşri tarihinden muteberdir .

MADDE 3 — İşbu kanunun icrasına Hariciye Vekili memurdur .

12 / 3 / 1929

Na. V.	Mf. V.	Ma. V.	Ha. V.	Da. V.	M. M. V.	Ad. V.	Bş.V.
<i>Recep</i>	<i>H. Vasıf</i>	<i>Ş. Sarcoğlu</i>	<i>D. T. Rüştü</i>	<i>Ş. Kaya</i>	<i>M. Abdülhalik</i>	<i>M. Esat</i>	<i>İsmet</i>
						S. İ. M. V.	İk. V.
						<i>D. Refik</i>	<i>M. Rahmi</i>

